658/02

Den 4. november 2002 blev i sag nr. 57.901:

xxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxxx

mod

Forsikrings-Aktieselskabet
Alka
Engelholm Alle 1
2630 Taastrup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Broderen til nu afdøde forsikringstager, der via KAD havde tegnet kollektiv ulykkesforsikring i Forsikrings-Aktieselskabet Alka, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at udbetale dødsfaldserstatning.

Forsikringstageren afgik ved døden den 28/11 2001 i sit hjem. Forud for dødsfaldet havde der været ildløs i ejendommen. Forsikringstageren blev fundet død på gulvet i gæstebadeværelset, hvor der ikke havde været ild.

Retsmedicinsk Institut i Århus har ved skrivelse af 21/12 2001 til Politimesteren i Hjørring bl.a. anført:

> "Ved alkoholanalyse, foretaget på instituttets retskemiske afdeling ved lektor C.H., er der påvist 1,70 promille alkohol i blodet og 1,90 promille alkohol i øjenvæske, …
>
> Ved retskemisk undersøgelse, foretaget på instituttets retskemiske afdeling ved cand.pharm. I.R. og lektor C.H., er der ved undersøgelse for kuliltehæmoglobin påvist en koncentration på 69% i blodet. Cyanid er ikke påvist i blodet.

Af den toksikologiske vurdering fremgår, at den påviste mætning af hæmoglobin med kulilte er af en størrelsesorden, som ses ved dødelige forgiftninger. Erklæring vedlagt.

Ved mikroskopisk undersøgelse, foretaget af undertegnede statsobducent og obducent, er der påvist sod i nedre luftveje, akut blod- og væskeopstemning i lungerne, begyndende fedtlever, livmoder og æggestok med forandringer, tydende på indtrådt overgangsalder, samt en lille, godartet knude på oversiden af højre del af hjertet, men i øvrigt normalt mikroskopisk væv fra hjertet. Beskrivelse vedlagt.

Afsluttende konklusion

På basis af det oplyste, obduktionsfundene og de supplerende undersøgelser må det fortsat konkluderes, at **dødsårsagen** er kulilteforgiftning (røgforgiftning).

Resultatet af alkoholanalysen viser, at nu afdøde har været påvirket af alkohol på dødstidspunktet."

Selskabet har ved skrivelse af 14/3 2002 til nævnet redegjort for sagen således:

"ALKA forsikring modtog anmeldelse vedrørende uheldet den 28. november 2001, på hvilken baggrund selskabet indhentede politirapport. Af denne fremgik det, at politiet var ankommet til uheldsstedet efter anmeldelse fra afdødes arbejdskammerat, der ikke kunne forstå, han ikke havde hørt fra afdøde i tre dage. Efter at have været på afdødes bopæl fandt han, at der var tegn på ildløs og tilkaldte derefter politiet.

Ved politi og brandvæsens ankomst til stedet konstaterede de, at alle døre var låst samt vinduer lukkede. Da alle vinduer var sværtet af sod, samt der kom røg fra alle sprækker i huset blev bagdøren til huset brudt op, hvorefter røgdykkere trængte ind i huset.

Afdøde blev fundet liggende på gæstetoilettet. Alle værelser i huset var skadet af sod. Endvidere var huset meget rodet og uordentligt, men bar ikke præg af, at der havde været slagsmål eller lignende. I alle værelser i huset befandt der sig tomme spiritusflasker.

Husets elektriske installationer blev undersøgt, men der blev ikke konstateret fejl på disse, hvorefter det kunne fastslås at disse ikke var årsag til brandens opståen. På et værelse blev fundet en stol, hvorpå der lå en bog samt papirer, der havde været antændt, men branden havde ikke spredt sig til stolen. I stuen var der et stort område med afbrændte tæpperester, hvorved betongulvet var blevet synliggjort. Der var her gløder, som brandvæsenet måtte slukke. Der var ikke yderligere tegn på, at der havde været åben ild, eller at ilden skulle have spredt sig ud over de to anførte steder. Brandårsagen fremstod herefter som ukendt.

Retsmedicinsk institut konkluderede i sin rapport om dødsårsagen, at denne var kulilteforgiftning (røgforgiftning). Endvidere fremgik det, at skadelidte havde en promille på 1,7 målt i blodet og en promille på 1,9 målt i øjenvæske.

Ved brev af 25. januar 2002 afviste ALKA forsikring erstatningspligten med henvisning til betingelsernes afsnit 7 punkt K, hvorefter der ikke ydes erstatning for ulykkestilfælde, der er fremkaldt af den tilskadekomne ved forsæt eller grov uagtsomhed eller under beruselse eller en dertil svarende påvirkning af narkotika eller andre giftstoffer.

Vi fastholder vores afvisning af skaden i henhold til betingelsernes afsnit 7, punkt K.

Undersøgelserne af huset viste, at der kun havde været åben ild i stuen samt i et af værelserne. Af rids af huset (kopi vedlagt) ses, at gæstetoilettet ligger ved siden af entreen, og det har derfor ikke været nødvendigt for afdøde at skulle gennem et rum, hvor der var åben ild for at komme ud af huset. Dermed har det været muligt for afdøde at komme ud, uden at skulle gennem et lokale, hvor der var åben ild. Udgang har således på ingen måde været spærret for afdøde.

Klagers advokat anfører i sin skrivelse til ankenævnet, at det må antages, at afdøde efter at have konstateret ilden, har bevæget sig fra stuen ud til badeværelset, hvor hun så senere er død af kulilteforgiftning.

Da klager således ikke bestrider, at afdøde har kunnet bevæge sig fra stuen ud til badeværelset, har det dermed også været muligt at bevæge sig fra stuen til entreen.

Det er almen viden, at man ikke skal opholde sig i et hus, hvor der er opstået brand, og at det er vigtigt at forlade huset, såfremt man har muligheden for det, hvorefter man skal tilkalde hjælp.

I dette tilfælde havde afdøde muligheden for at forlade huset, men undlod dette. Afdøde var spirituspåvirket i ikke ringe grad, og må antages at have bragt sig i en tilstand af selvforskyldt beruselse og dermed været i en situation, hvor hun ikke har været i stand til at handle hensigtsmæssigt og foretage det bedst mulige for at afværge skaden (røgforgiftningen), nemlig forlade ejendommen.

Beruselsen har således været den væsentligste årsag til at skaden indtræder, og vi fastholder vores afvisning af skaden med henvisning til betingelsernes afsnit 7 punkt K."

Broderens advokat har ved skrivelse af 3/6 2002 til nævnet bl.a. anført:

"Indledningsvis vil jeg fremkomme med nogle faktuelle oplysninger vedrørende indretning af afdødes parcelhus, …

I denne forbindelse vil jeg tage udgangspunkt i den skitse, som Politiet har udfærdiget over parcelhuset, da denne ikke er i fuldstændig overensstemmelse med de faktiske forhold.

Vedrørende døren til entreen kan det oplyses, at denne ikke som angivet på politiets skitse åbner ind i stuen, men derimod ud i entreen.

Vedrørende fordøren i entreen kan det oplyses, at denne aldrig blev brugt af afdøde, der i stedet anvendte bagdøren. Fordøren er konstrueret med rukolås med vrider, hvorfor det vil være nødvendig at anvende begge hænder ved åbning af døren. Fordøren åbner som angivet på skitsen ind i entreen.

Efter at afdøde var fundet i huset kunne det konstateres, at væggene var røgsværtede ned til ca. 1 meter over gulvhøjde. På denne baggrund må det lægges til grund, at der i huset under branden har været røg fra 1 meter over gulvhøjde og til loftet og at temperaturen har været stigende fra gulv mod loft med meget høje temperaturer i den øverste del af huset.

Såfremt det lægges til grund at afdøde - som denne altid gjorde - sov på sofaen i stuen da hun blev vækket af branden har afdøde som følge af røgudviklingen i den øverste del af rummene søgt mod gulvet, da området her var det eneste, der ikke var røgfyldt.

Det må derfor antages at afdøde har kravlet fra stuen og ud i entreen, hvor døren som tidligere nævnt åbner ind i entreen.

Som følge af røgudviklingen har afdøde ikke haft mulighed for at låse fordøren op, da dette ville have forudsat at afdøde (der ca. var 1.60 cm. høj) skulle have rejst sig op og brugt begge hænder for at åbne døren.

Såfremt afdøde havde forsøgt herpå ville afdøde være kommet op i røgfyldt område, hvor afdøde ikke ville have haft mulighed for at trække vejret.

Afdøde har derfor helt logisk søgt ud på gæstetoilettet, og der ved hjælp af toiletpapir/servietter holdt op for ansigtet forsøgt at undgå indånding af røg.

Det afvises at afdødes reaktionsmønster har haft noget med alkoholindtagelsen at gøre, og til illustration heraf fremlægges uddrag af Norges offentlige udredninger vedrørende Scandinavian Star ulykken den 7. april 1990 i form af side 118 og 121 fra hovedrapporten.

Af punkt 8.6.1 dødsårsager fremgår:

'Alle omkomne antages at være omkommet som en direkte følge af branden. Der er ikke grund til at tro, at nogen har haft sygdom eller skade, som har haft betydning for

dødsfaldet. Der er heller ikke grund til at tro, at alkoholpåvirkning har haft nogen væsentlig indvirkning'.

Som det fremgår af side 118 punkt 8.6.2. blev de fleste af de omkomne, nemlig i alt 99 personer, fundet i lugarerne. Ca. 25% af disse blev fundet helt eller delvis inde på badeværelset, ofte med ansigtet ned i håndklæder. Et sådant reaktionsmønster, hvor enkelte af passagererne søger mod områder med frisk luft frem for at evakuere sig gennem røgfyldte korridorer er også erfaret ved andre brande.

De som blev fundet inde i soveafdelingen i lugarerne ser ud til at have haft et noget varierende reaktionsmønster.

Som det fremgår af side 121 er der her angivet personers reaktioner ved forskelligt indhold af kulmonooxid i blodet.

Heraf fremgår at allerede ved en koncentration mellem 20 og 30% medfører dette stærkere hovedpine, svimmelhed, øresusen og træthed. Koncentration af kulmonooxid i blodet har derfor en væsentlig indflydelse på den enkelte persons reaktionsmønster.

Yderligere henvises der til side 152 i Christen Knaks bog Brandbekæmpelse i skibe, 8. udgave, udgivet på forlaget Gad. Lidt under midten fremgår: 'Når opgaven er eftersøgning og redning af mennesker, skal røgdykkeren ikke altid forvente at finde røgforgiftede på let tilgængelige steder.

Erfaringen synes at vise, at mennesker, der ikke kan undslippe røgplage, forsøger at gemme sig for at undgå røgen.

Røgdykkeren skal derfor også søge i skabe, under køjer o.lign. steder'.

På baggrund af den ovenfor anførte redegørelse gøres det på vegne af klageren gældende, at en alkoholkoncentration hos afdøde med en mindste værdi på 1,6 og en middelværdi på 1,7 promille ikke har været årsag til skadens indtræden.

Det er ganske sandsynligt at også en person, der ikke forud for skaden havde indtaget alkohol, ville have haft et lignende reaktionsmønster som følge af de ovenfor skitserede forhold i forbindelse med branden."

Heroverfor har selskabet ved skrivelse af 18/6 2002 til nævnet bl.a. anført:

"Vi må indledningsvis bemærke, at vi ikke finder en henvisning til hvad udredningen om Scandinavian Star udmundede i eller hvorledes brandbekæmpelse foregår i skibe relevant for sagen.

Her er tale om en almindelig bygning på landjorden hvor man ved at åbne hovedøren kommer direkte ud i det fri.

Grunden til at afdøde ikke har foretaget denne simple handling, når hun dog blev fundet i umiddelbar nærhed af døren, må tilskrives beruselse. En ædru person må antages at kunne have holdt vejret de 3 - 5 sekunder det tager at rejse sig op og åbne døren. Undersøgelser har vist at allerede ved en promille på 1,0 er koordinationsevne og reaktionstid nedsat ligesom opmærksomhed og koncentrationsevne, balance og bevægeevne er svækket. Ved en promille på 2,0 er der udtalte forgiftningssymptomer og manglende selvkontrol.

Idet vi henviser til vores svar til Ankenævnet af 14. marts 2002 må vi således fastholde at beruselsen har været den væsentligste årsag til at skaden indtræder, hvorfor der ikke kan udbetales erstatning for dødsfaldet."

Nævnet er blevet forelagt den i sagen vedlagte skitse over nu afdødes parcelhus.

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelse:

"**AFSNIT 7 HVAD DÆKKER FORSIKRINGEN IKKE:**

…

K. Ulykkestilfælde, der er fremkaldt af den tilskadekomne ved forsæt eller grov uagtsomhed eller under beruselse eller en dertil svarende påvirkning af narkotika eller andre giftstoffer.

Eventuel dødserstatning udbetales dog, såfremt forsikrede har været omfattet af forsikringen i mindst 1 år hvis der efterlades begunstiget ægtefælle/registreret partner eller umyndige børn. Og udbetalingen vil i givet fald kun ske til ovennævnte.

…

AFSNIT 8 HVEM UDBETALES ERSTATNING TIL:

DØDSFALDSERSTATNING:

Hvis medlemmet ikke har truffet anden bestemmelse, udbetales forsikringsydelsen til den afdødes nærmeste pårørende som defineret i forsikringsaftalelovens § 105, d.v.s. til den efterladte ægtefælle, registrerede partner eller hvis afdøde var ugift, separeret, fraskilt, enke eller enkemand, til afdødes livsarvinger eller, hvis hverken ægtefælle, registreret partner eller livsarvinger efterlades, til afdødes arvinger i henhold til testamente eller efter arveloven."

Nævnets flertal udtaler:
Bevisbyrden for, at ulykkens hovedårsag er nu afdødes beruselse, påhviler selskabet.

Nævnets flertal finder, at selskabet ikke har godtgjort, at den væsentligste årsag til ulykken var nu afdødes selvforskyldte beruselse.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Selskabet, Forsikrings-Aktieselskabet Alka, skal udbetale dødsfaldserstatningen med tillæg af renter, jf. forsikringsaftalelovens § 24 til den/de berettigede.

Marianne Højgaard Pedersen